

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ТЕРНОПІЛЬСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ ТЕХНІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ ІВАНА ПУЛЮЯ**

Сова Вікторія Олексіївна

УДК 657

**ОРГАНІЗАЦІЯ БУХГАЛТЕРСЬКОГО ОБЛІКУ НА
ПІДПРИЄМСТВАХ УКРАЇНИ В УМОВАХ
РЕСТРУКТУРИЗАЦІЇ ПІДПРИЄМСТВ
(НА ПРИКЛАДІ ТЗОВ «ПРИКАРПАТСЕРВІС»)**

Спеціальність 8.03050901 «Облік і аудит»

АВТОРЕФЕРАТ

на здобуття освітньо-кваліфікаційного рівня «магістр»

Тернопіль – 2017

Дипломною роботою за ОКР «Магістр» є рукопис.

Робота виконана на кафедрі бухгалтерського обліку та аудиту Тернопільського національного технічного університету імені Івана Пулюя

Науковий керівник: кандидат економічних наук, доцент
Павликівська Ольга Іванівна
Тернопільський національний технічний університет
імені Івана Пулюя;

Завідувач кафедри
бухгалтерського обліку і аудиту

О.С. Білоус

Захист відбудеться “21” лютого 2017 р. о 9⁰⁰ годині на засіданні Державної екзаменаційної комісії за напрямом підготовки 8.03050901 «Облік і аудит» Тернопільського національного технічного університету за адресою: 46000, м. Тернопіль, вул. Танцорова 2, ауд. 24.

З дипломною роботою за ОКР «Магістр» можна ознайомитись на кафедрі бухгалтерського обліку і аудиту Тернопільського національного технічного університету за адресою: 46000, м. Тернопіль, вул. Танцорова 2.

ЗАГАЛЬНА ХАРАКТЕРИСТИКА РОБОТИ

Актуальність теми. Однією з основних функцій управління підприємством (організацією) є організація облікового, аналітичного і контрольного процесів. Традиційні форми і методи обліку, аналізу та контролю, які діяли в умовах командно-адміністративної системи, виявились неспроможними задовольнити нові інформаційні потреби управління суб'єктів господарювання, власників підприємств, кредиторів, інвесторів та інших споживачів інформації. Без добре організованих процесів обліку, аналізу та контролю ефективно управляти економікою неможливо.

В різні періоди питання організації обліку, контролю і аналізу контролю висвітлювали вчені-економісти: Бутинець Ф.Ф., Білуха М.Т., Голов С.Ф., Литвин Ю.Я., Олійник В.М., Палюх М.С., Пушкар М.С., Рудницький В.С., Собко В.В., Завгородній В.П.

Невизначеність, нерозробленість концептуальної організації обліку, контролю та аналізу посилює інтерес до вивчення проблеми.

Мета і завдання дослідження. Метою магістерського дослідження є наукове обґрунтування методичних і організаційних основ обліку, аналізу та контролю господарської діяльності підприємств.

Відповідно до мети в роботі визначені завдання:

- з'ясувати необхідність впровадження більш прогресивних форм обліку, аналізу та контролю;
- встановити тенденції розвитку методики і організації обліку, аналізу та контролю;
- визначити актуальні проблеми методики і організації обліку, аналізу та контролю;
- вивчити причини, умови, мотиви і обставини виникнення порушень ведення обліку, корисливих злочинів і правопорушень та розробити заходи щодо їх попередження;
- визначити напрямки покращення обліку, аналізу та контролю в умовах ринкових відносин;
- визначити необхідність формування облікової політики підприємства в ринковому середовищі;
- розробити рекомендації щодо удосконалення обліку, контролю та аналізу.

Предмет і об'єкт дослідження. Предметом дослідження є методика і організація обліку, аналізу і контролю господарської діяльності підприємств.

Об'єкт дослідження. Поглиблення та розвиток обліково-аналітичного інструментарію для інформаційного забезпечення та контролю за діяльністю ТзОВ «Прикарпатсервіс».

Методологія і методика дослідження. Методологічною основою дослідження послужили досягнення сучасної економічної науки, які знайшли своє відображення а працях вітчизняних і зарубіжних авторів, Закони Верховної Ради України та відповідні Постанови і Декрети Уряду України з

питань економічних реформ, системи обліку.

Інформаційною базою послужили матеріали статистичних довідників, періодичних видань, бухгалтерські баланси і звіти, нормативні і методичні матеріали з питань організації бухгалтерського обліку, аналізу та контролю. В роботу також були використані літературні джерела, в яких розкриваються основні положення загальної теорії системи, теорії бухгалтерського обліку, аналізу та контролю, принципів організації роботи бухгалтера-аналітика, контролера.

Наукова новизна. Наукова новизна дослідження полягає в розробці нового напрямку методики та організації обліку, аналізу і контролю діяльності підприємств.

Найбільш суттєвими результатами, що мають наукову новизну та виносяться на захист є:

- розроблені і теоретично обґрунтовані методика та організація обліку, аналізу та контролю господарської діяльності підприємств;
- проведено уточнення визначення завдань, мети, предмету, об'єктів, функцій і методу обліку, аналізу та контролю;
- системно узагальнені теоретичні, методологічні і організаційні основи обліку, аналізу і контролю.

Практичне значення одержаних результатів полягає в тому, що автором розроблені шляхи організації обліку, аналізу та контролю на підприємствах.

Обсяг та структура роботи. Магістерська робота складається із вступу, шести розділів, висновків, списку використаних джерел та додатків.

ОСНОВНІ ПОЛОЖЕННЯ ДИПЛОМНОЇ РОБОТИ

У вступі обґрунтовано актуальність теми дослідження, визначено мету і задачі дослідження, об'єкт і предмет дослідження, розкрито наукову новизну, практичне значення отриманих результатів.

У першому розділі “**Теоретичні основи організації облікового контрольного і аналітичного процесу в умовах реструктуризації підприємств**” зосереджено основну увагу на суті, формах, завданнях організації облікового процесу. Визначено напрямки аналітичного процесу на підприємстві. Досліджено поняття, мету, функції, завдання, суб'єкти і об'єкти бухгалтерського обліку.

У другому розділі – “**Методика та організації облікового процесу на підприємстві**” визначено критерії організації діловодства, документування операцій та документообігу, внесено рекомендації щодо удосконалення організації аналітичного і синтетичного обліку, а також організації фінансового обліку в умовах застосування комп'ютерної техніки.

Організація роботи з документами являє собою важливу частину процесів управління і прийняття управлінських рішень, що суттєво впливає на оперативність та якість управління. Процес прийняття управлінського рішення включає в себе отримання інформації, її переробки, аналіз, підготовку та

прийняття рішення і залежить від документального забезпечення управління. Якщо на підприємстві не налагоджена чітка робота з документами, то, як результат, погіршується і саме управління, оскільки воно залежить від якості та достовірності, оперативності приймання-передачі інформації, вірної постановки довідково-інформаційної служби, чіткої організації пошуку, зберігання та використання документів.

У третьому розділі – “Організація та інформаційне забезпечення аналітичного та контрольного процесів” досліджено загальні підходи до організації аналітичного процесу. Розкрито особливості методики організації контрольного процесу.

Аналітичний процес входить в обов'язки не тільки працівників економічних служб, але й технічних відділів (головного механіка, енергетика, технолога тощо), цехових служб, керівних ділянок тощо. Тільки спільними зусиллями роботи економістів, техніків, технологів, які мають різнобічні знання з питань, що визначаються, можна комплексно дослідити проблему та знайти найбільш оптимальний варіант її вирішення.

Організація контрольного процесу полягає в практичному застосуванні методів контролю в умовах конкретного підприємства, документації господарських операцій, подвійному записі їх, веденні рахунків поточного обліку, оцінці та калькуляції собівартості продукції, інвентаризації та складанні балансу й звітності, а також у забезпеченні оперативності контролю.

У четвертому розділі – «Оцінка результатів діяльності ТЗОВ «Прикарпатсервіс» здійснено загальну оцінку структури доходів, витрат та фінансових результатів. Проаналізовано прибутки від реалізації продукції та основні показники рентабельності продукції та виробництва.

Найбільшу питому вагу має дохід від реалізації продукції: 92,8% торік, 95,7% за звітний рік. Усі інші доходи становлять незначну частку загальних доходів підприємства. З-поміж витрат найбільшу питому вагу має собівартість реалізованої продукції — 62,3% торік, 56,4% у звітному році. Значну частку становлять адміністративні витрати. Так, торік вони дорівнювали 6,2%, а у звітному зросли до 6,5%, тобто в абсолютній сумі збільшилися на 12 тис. грн.

Прибуток від реалізації товарної продукції визначається як різниця між чистим доходом від реалізації продукції (товарів, робіт, послуг) і собівартістю реалізованої продукції (товарів, робіт, послуг). Чистий дохід розраховується як різниця між доходом від реалізації продукції (товарів, робіт, послуг) і податком на додану вартість (ПДВ), акцизним збором та іншими відрахуваннями з доходу. За даними, план по прибутку виконано на 190 тис. грн. (390 - 200), або на 195%. Відхилення фактичного прибутку від планового сталося в результаті змін обсягу реалізації, собівартості, структури й асортименту продукції.

У п'ятому розділі – “Обґрунтування ефективності діяльності підприємства” оцінено ліквідність та платоспроможність, а також фінансову стабільність підприємства.

Кінцевим позитивним результатом господарської діяльності підприємства є прибуток. Прибуток — це грошовий дохід, утворений в результаті виробничо-господарської діяльності. Прибуток виконує такі основні функції: оцінки

підсумків діяльності підприємства; розподілу (розподілу доходу між підприємством і державою, підприємством і його робітниками, між сферою виробництва і невиробничою сферою); джерела утворення фондів економічного стимулювання і соціальних фондів.

У шостому розділі – “Охорона праці та безпека в надзвичайних ситуаціях” розкрито особливості економічного стимулювання поліпшення умов і охорони праці, а також проаналізовано основні заходи щодо підвищення стійкості роботи, які здійснюються на об’єкті завчасно, за сигналами оповіщення ЦЗ та при раптовому виникненні НС, розглянуто процес організації та проведення робіт щодо знезараження місцевості, споруд, технологічного обладнання, транспорту, одягу і засобів індивідуального захисту на об’єкті.

ВИСНОВКИ

На основі проведеного дослідження методики та організації облікового, контрольного і аналітичного процесів на ТзОВ «Прикарпатсервіс» можна зробити такі висновки і пропозиції:

1. Облік є інформаційною фазою системи управління підприємством і виступає сукупністю елементів методу обліку, яка формує дані про стан і рух активів, капіталу та зобов’язань підприємства, характер і результати господарювання в єдиному грошовому вимірнику, тому визначення сутності, значення і принципів обліку є важливим етапом в організації облікового процесу на досліджуваному підприємстві.

2. Організація та здійснення поточного бухгалтерського контролю за господарсько-фінансовою діяльністю дають змогу підвищити контрольні функції обліку та звітності.

3. Суцільна та безперервна реєстрація в документах даних про всі господарські операції, що здійснюються, є важливим засобом контролю за правильним формуванням та використанням активів підприємства.

4. Для одержання різних за ступенем деталізації показників у бухгалтерському обліку є два види рахунків: синтетичний та аналітичний. Облік, що здійснюється за допомогою синтетичних рахунків, називається синтетичним і служить для контролю за узагальненими показниками.

5. Умовою успішного проведення економічного аналізу є чітка організація аналітичного процесу. Завданнями даного процесу є ознайомлення з правилами організації аналітичної роботи на підприємстві, її формами та методами; визначення основних етапів економічного аналізу; розгляд інформаційно-методичного забезпечення економічного аналізу та підготовка інформаційної бази для потреб аналізу.

6. Результати економічних досліджень значною мірою залежать від якості джерел і носіїв аналітичної інформації. Матеріалом для економічного аналізу є всі сторони господарської діяльності підприємств, що відображається у бізнес-плані, річному звіті, у періодичних бухгалтерських, статистичних,

первинних та зведених документах бухгалтерського обліку та інших джерелах інформації.

7. Належна організація контрольного процесу неможлива без перевірки первинних, одноразових і зведених документів, накопичувальних і групувальних відомостей, звітності, а також без здійснення інвентаризації на місцях зберігання активів. організувати контрольний процес повинен головний бухгалтер підприємства. Контроль сприяє підвищенню якості, правильності оформлення і достовірності інформації, яка відображається в документах, головне завдання якого полягає у систематичному спостереженні за діяльністю усіх служб (відділів) молокопереробного підприємства. Основним контролером на підприємстві повинен бути головний бухгалтер.

Список підготовлених до друку праць за темою дипломної роботи:

1. Сова В.О. Проблемні аспекти процесу організації бухгалтерського обліку на підприємствах / В.О. Сова // Тези Міжнародної науково-практичної конференції «Розвиток соціально-економічних систем в геоeкономічному просторі: теорія, методологія, організація обліку та оподаткування» (м. Тернопіль, 2017 року).

АНОТАЦІЯ

Сова В.О. Організація бухгалтерського обліку на підприємствах України в умовах реструктуризації підприємств (на прикладі ТзОВ «Прикарпатсервіс»). – Рукопис.

Дипломна робота за спеціальністю 8.03050901 – Облік і аудит. – Тернопільський національний технічний університет імені Івана Пулюя. – Тернопіль, 2017.

У магістерській роботі досліджено методику та організацію облікового, контрольного і аналітичного процесів на підприємстві та перспективи його розвитку в умовах реструктуризації підприємств.

В роботі розглянуті теоретичні, методичні й практичні питання організації, обліку, контролю і аналізу в підприємстві, а також обґрунтовано основні вимоги щодо організації облікового, контрольного і аналітичного процесів. Вказано необхідність облікової політики підприємства, щодо якої буде проводитися організація обліку, контролю та аналізу. Запропоновано проводити аналіз фінансово-майнового стану і господарської діяльності підприємства, створити службу (відділ) внутрішнього контролю.

Ключові слова: організація, процес, облік, контроль, аналіз, мета, суть, завдання, функції, документообіг, інформаційна база, автоматизоване робоче місце бухгалтера.

ANNOTATION

Sova V.O. Organization of accounting in Ukraine in terms of enterprise restructuring (on the example of LTD «Prykarpatservis»). It is Manuscript.

Diploma work after speciality 8.03050901 is Account and audit. It is the Ternopil national technical university of the name of Ivan Pulyuya. It is Ternopil, 2017.

In master's degree work investigational method and organization of registration, control and analytical processes on an enterprise and prospect of his development in the conditions of market relations.

The theoretical, methodical and practical questions of organization, account, control and analysis are in-process considered in an enterprise, and also grounded the basic requirements in relation to organization of registration, control and analytical processes. The necessity of registration policy of enterprise, which organization of account, control and analysis will be conducted in relation to, is indicated. It is suggested to conduct an analysis financially property the state and economic activity of enterprise, to create service (department) of internal control.

Keywords: organization, process, account, control, analysis, purpose, essence, task, functions, circulation of documents, informative base, the workplace of accountant is automated.